

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

III. ÚS 258/2021-31

Ústavný súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu Roberta Šorla (sudca spravodajca) a sudcov Petra Straku a Martina Vernarského v konaní podľa čl. 127 Ústavy Slovenskej republiky o ústavnej sťažnosti sťažovateľov 1/ [REDACTED], [REDACTED], [REDACTED], [REDACTED], a 2/ [REDACTED], [REDACTED], [REDACTED], [REDACTED], oboch zastúpených SP & R s. r. o., Maróthyho 6, Bratislava, proti (i) rozsudku Okresného súdu Banská Bystrica č. k. 20C/119/2003 z 27. októbra 2016 a (ii) rozsudku Krajského súdu v Banskej Bystrici č. k. 17Co/22/2017 z 13. decembra 2018 takto

r o z h o d o l :

Ústavnú sťažnosť **o d m i e t a .**

O d ô v o d n e n i e :

I.

1. Sťažovatelia sa ústavnou sťažnosťou doručenou ústavnému súdu 8. decembra 2020 domáhajú vyslovenia porušenia základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“), práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“), základného práva vlastníť majetok podľa čl. 20 ods. 1 a 4 ústavy a práva na ochranu majetku podľa čl. 1 ods. 1 Dodatkového protokolu k Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dodatkový dohovor“) napadnutými rozhodnutiami všeobecných súdov v civilnom spore. Sťažovatelia sa okrem toho domáhajú, aby ústavný súd zrušil buď obe napadnuté rozhodnutia alebo len napadnuté rozhodnutie krajského súdu s tým, že vec sa vráti na ďalšie konanie buď okresnému súdu alebo krajskému súdu.

II.

2. Napadnutým rozsudkom okresného súdu z 27. októbra 2016 bolo o žalobe matky sťažovateľov a o vzájomnej žalobe žalovaného rozhodnuté tak, že žalovanému bolo uložené, aby matke sťažovateľov zaplatil 10 119,40 eur s príslušenstvom, a matke sťažovateľov bolo uložené, aby žalovanému zaplatila 29 977,78 eur s príslušenstvom. Obe strany podali proti rozsudku okresného súdu odvolanie. Počas odvolacieho konania matka sťažovateľov 11. februára 2017 zomrela. Krajský súd uznesením z 1. augusta 2018 rozhodol, že v konaní pokračuje so sťažovateľmi

ako právnymi nástupcami ich matky, pričom vychádzal z oznámenie notára, ktorý prejednával dedičstvo po matke sťažovateľov. Po tomto uznesení krajský súd vyzval sťažovateľov na oznámenie toho, či trvajú na podanej žalobe. Sťažovateľka 1 na túto výzvu reagovala tak, že na žalobe trvá.

3. Sťažovatelia 26. októbra 2018 na dedičskom pojednávaní u notára požiadali o poskytnutie lehoty jedného mesiaca na vyjadrenie, či dedičstvo po svojej matke prijímajú. Následne 21. novembra 2018 dedičstvo po svojej matke odmietli. Napadnutým rozsudkom krajského súdu z 13. decembra 2018 bol rozsudok okresného súdu potvrdený s tým, že na miesto matky sťažovateľov už súd konal so sťažovateľmi.

4. Proti tomuto rozsudku krajského súdu podal sťažovateľ 2 dovolanie, v ktorom tvrdil, že 21. novembra 2018 spolu so sťažovateľkou 1 odmietol dedičstvo po svojej matke. Preto v konaní došlo k vade podľa § 420 písm. b) Civilného sporového poriadku, ktorá spočíva v tom, že ten, kto v konaní vystupoval ako strana, nemal procesnú subjektivitu. Najvyšší súd dovolanie sťažovateľa 2 odmietol s tým, že krajský súd v čase svojho rozhodnutia nemal vedomosť o odmietnutí dedičstva a sťažovateľ 2 v spore nevystupoval ako subjekt, ktorý by nemal spôsobilosť na práva a povinnosti.

III.

5. Argumentácia v ústavnej sťažnosti je pokračovaním argumentácie, ktorý jeden zo sťažovateľov použil v dovolaní, v ktorom nesprávnosť rozhodnutia odvolacieho súdu spochybňoval nesprávnym použitím ustanovení Civilného sporového poriadku. Sťažovatelia zvýraznili, že smrťou ich matky zanikla jej spôsobilosť mať práva a povinnosti a aj jej procesná subjektivita. Okrem opisu priebehu civilného sporu a dedičského konania argumentujú tým, že boli len domnelými dedičmi a o možnosti odmietnuť dedičstvo boli poučení v dedičskom konaní až 26. októbra 2018 a dedičstvo odmietli podaniami doručenými notárovi 21. a 20. novembra 2018, čím stratili právnu subjektivitu, teda ďalej v konaní už neboli spôsobilí byť stranou sporu na krajskom súde. Sťažovatelia považujú postup krajského súdu za zmätočný a arbitrárny a uvádzajú, že viedol k porušeniu ich základných práv, keďže boli nespravodlivo a bez právneho základu nútení plniť na základe napadnutých rozhodnutí, čím došlo k zmenšeniu ich majetku. Podľa sťažovateľov nemali procesnú subjektivitu byť stranou konania a konanie malo byť voči nim zastavené. Krajský súd mal byť podľa sťažovateľov procesne opatrný a mal si zisťovať v rámci svojej činnosti, či sťažovatelia dedičstvo neodmietli.

IV.

6. Zákonné právo následky smrti fyzickej osoby ako strany civilného sporu upravuje v § 63 Civilného sporového poriadku, podľa ktorého smrť strany sporu má za následok to, že súd primárne posúdi povahu sporu a podľa toho rozhodne, či konanie zastaví alebo bude v spore pokračovať. Je zrejmé, že krajský súd túto okolnosť posúdil tak, že v konaní bude pokračovať, čo zodpovedá ďalšiemu ustanoveniu, podľa ktorého v konaní súd pokračuje najmä vtedy, ak ide o majetkový spor. Pritom je zrejmé, že spor medzi matkou sťažovateľov a žalovaným mal majetkový charakter. V spore krajský súd nečakal na výsledky dedičského konania a uznesením rozhodol, že bude pokračovať so sťažovateľmi, ktorým ako deťom poručiteľky svedčalo dedičské právo zo zákona. V tejto súvislosti nešlo o svojvoľné či arbitrárne rozhodnutie súdu, keďže zákon umožňuje pokračovať v konaní aj pred skončením dedičského konania. O tomto postupe krajský

súd rozhodol uznesením, ktoré sťažovateľom doručil, pričom žiaden zo sťažovateľov toto rozhodnutie nenamietal, dokonca sťažovateľ 2 na výzvu krajského súdu uviedol, že trvá na žalobe svojej matky. Tento postup krajského súdu ako odvolacieho súdu, ktorý bol výsledkom aplikácie ustanovení zákonného práva, nevykazuje žiadne znaky porušenia základného práva podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru, keďže je predpokladaným následkom použitia ustanovení zákonného práva. Okrem toho treba uviesť, že krajský súd o pokračovaní v konaní so sťažovateľmi rozhodol uznesením a dokonca sťažovateľov vyzval, aby mu oznámili, či trvajú na podanej žalobe. Z toho je zrejmé, že krajský súd sa komunikáciou so sťažovateľmi ubezpečoval o správnosti svojho postupu, keď so sťažovateľmi komunikoval v tom smere, aby mali možnosť vyjadriť sa k tomu, že ďalej bude s nimi ako stranami pokračované v civilnom spore. Už v tomto štádiu konania mali sťažovatelia priestor na to, aby vyjadrili svoju nevôľu pokračovať na miesto svojej matky v spore so žalovaným.

7. V tejto súvislosti neobstojí ani námietka sťažovateľov o tom, že krajský súd si pred potvrdením rozhodnutia okresného súdu nezisťoval stav dedičského konania, v ktorom sťažovatelia odmietli dedičstvo po svojej matke. Sťažovatelia si boli vedomí toho, že krajský súd s nimi pokračuje v konaní a že môže a musí rozhodnúť o opravných prostriedkoch pôvodných strán sporu. Bolo na sťažovateľoch, a nie na krajskom súde alebo notárovi, aby krajskému súdu oznámili skutočnosť, že potom, ako nenamietli uznesenie krajského súdu, ktorým bolo rozhodnuté o tom, že sa s nimi v spore pokračuje, dedičstvo po poručiťke odmietli.

8. Sťažovatelia porušenie svojich základných práv podľa čl. 20 ods. 1 a 4 ústavy a čl. 1 ods. 1 dodatkového protokolu odvodzujú od tvrdenia, podľa ktorého napriek tomu, že dedičstvo po poručiťke odmietli, boli napadnutým rozsudkom zaviazaní zaplatiť dlh po poručiťke. Z uvedeného je zrejmé, že tento následok bol spôsobený tým, že žiadnym spôsobom nereagovali na uznesenie súdu, ktorým bolo rozhodnuté o tom, že sa s nimi ďalej pokračuje v spore ako so žalobcami a zároveň žalovanými voči vzájomnej žalobe žalovaného. K zásahu do ich práva vlastníť majetok a práva na ochranu majetku došlo v dôsledku toho, že žiadnym spôsobom nenamietali uznesenie krajského súdu o pokračovaní v spore a prebiehajúcemu konaniu sa nebránili ani tak, že by krajskému súdu oznámili, že dedičstvo po žalobkyni odmietli. Z toho je zrejmé, že medzi sťažovateľmi napadnutým rozsudkom okresného súdu a potvrdzujúcim rozsudkom krajského súdu na strane jednej a nimi označenými základnými právami nie je daný žiaden priamy súvis, keďže k zásahu do ich majetkového postavenia primárne došlo uznesením krajského súdu o pokračovaní v konaní a ich nečinnosťou v čase medzi doručením tohto uznesenia a vydaním potvrdzujúceho rozsudku krajského súdu. Preto je ústavná sťažnosť sťažovateľov zjavne neopodstatnená a ústavný súd ju podľa § 56 ods. 2 písm. g) zákona č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov odmietol.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu ústavného súdu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 30. marca 2021

Robert Šorl
predseda senátu